

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARI TARBIYASI VA TA'LIMIDA O'QITUVCHINING ROLI VA MISSIYASI

Aripjonova G'unchaxon Mehmonaliyevna

Dang'ara tumani 28-umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchisi
aripjonovaguncha13@gmail.com

Ilmiy maslahatchi: O'.I.B.D.O' Xasanova Matluba G'affarovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilari ta'lim-tarbiya jarayonida o'qituvchining o'rni va missiyasi yoritilgan. Boshlang'ich ta'lim bosqichi bola shaxsining shakllanishida muhim poydevor bo'lib, o'qituvchining individual yondashuvi, pedagogik mahorati va tarbiyaviy faoliyati bu jarayonning muvaffaqiyatli kechishini ta'minlaydi. Maqolada o'qituvchining asosiy vazifalari, amaliy faoliyati, zamonaviy yondashuvlar va o'quvchilarning orzu-umidlarini shakllantirishdagi roli tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, o'qituvchi missiyasi, tarbiya, ta'lim sifati, o'quvchi shaxsi, pedagogik yondashuv, individual rivojlanish, zamonaviy metodlar.

Abstract: This article explores the role and mission of the teacher in the educational and upbringing process of primary school pupils. Primary education plays a crucial role in the formation of a child's personality, and a teacher's individual approach, pedagogical skills, and educational efforts significantly contribute to the success of this process. The article discusses the teacher's key responsibilities, practical activities, modern methods, and their influence on shaping students' dreams and aspirations.

Keywords: primary education, teacher's mission, upbringing, quality of education, student personality, pedagogical approach, individual development, modern methods.

Kirish

Inson hayotidagi eng muhim va mas'uliyatli davrlardan biri bu - maktabga ilk qadam bosgan vaqtdir. Aynan boshlang'ich ta'lim bosqichi bolaning shaxs sifatida shakllanishida, bilimga bo'lgan qiziqishining ortishida, axloqiy va ijtimoiy fazilatlarining paydo bo'lishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu boisdan, boshlang'ich sinf o'qituvchisining vazifasi nafaqat dars o'tish, balki har bir bolaning qalb dunyosiga kirib borish, ularni tarbiyalash va hayotga tayyorlashdir. O'qituvchi bolaning ilk ustozidir - u shaxsni shakllantiradi, orzularini qo'llab-quvvatlaydi va jamiyatda munosib o'rin egallashi uchun zamin yaratadi.

Bugungi kunda ta'lim tizimida sodir bo'layotgan o'zgarishlar, innovatsion metodlar va pedagogik yondashuvlar boshlang'ich ta'limda faoliyat yuritayotgan o'qituvchidan katta bilim, yangilikka ochiqlik, doimiy izlanish va o'z ustida ishlashni talab qilmoqda. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi har bir bolaning individual xususiyatlarini inobatga olib, ularning ijodkorligini rivojlantirishi, mustaqil fikrlashga undashi va o'ziga bo'lgan ishonchni shakllantirishi zarur.

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining ta'lim-tarbiya jarayonida o'qituvchining tutgan o'rni, uning missiyasi va amaliy faoliyati atroflicha yoritiladi. Shu orqali o'qituvchining nafaqat dars beruvchi, balki jamiyat taraqqiyotiga bevosita ta'sir ko'rsatuvchi muhim shaxs sifatidagi o'rni ochib beriladi.

Asosiy qism

Ta'lim- tarbiya integratsiyasi. Boshlang'ich sinfda bilim berish va tarbiyalash jarayoni uzviy bog'liq bo'lib, bola o'rganayotgan ma'lumotlarni hayotiy vaziyatda qo'llashga o'rgatiladi. Masalan, matematikani o'rgatishda savollarni jamoaviy muhokama qilish, ijtimoiy mavzularni ko'ngilochar rolli o'yinlar orqali o'tish orqali o'rgatish mumkin. Individual yondashish. Har bir bolaning qobiliyati, o'rganish uslubi, qiziqishlari har xil. Shu bois dars o'quv rejasini moslashtirish, qo'shimcha qo'llab-quvvatlash va muruvvatli munosabatni ta'minlash zarur. Pedagogik metodlarni yangilash. Interaktiv darslar (jumladan, "suhbat-guruh", "muammoli vaziyat", "loyiha-asosli o'rganish") o'quvchilarning mustaqil fikrlashiga, mas'uliyatga, birgalikda ishlashga rag'batlantiradi. Tarbiyaviy faoliyat. Maktab ichida va tashqarisida o'quvchilarning shaxsiy qobiliyatlarini rivojlantirish maqsadida turli tadbirlar (ekskursiya, mavzuli kunlar, "Bilim haftaligi"), sport musobaqalari, madaniy-ma'rifiy kechalar tashkil etish. Ota-onalar bilan hamkorlik. Ustoz va ota-onaning doimiy muloqoti bolaning tarbiyasi, ta'limida uzluksizlikni ta'minlaydi. O'qituvchi ota-onani o'quv jarayoniga jalb etib, ularning fikr va takliflarini inobatga oladi. Dars tashkiliy qurollari. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (interaktiv doska, taqdimot, ta'lim platformalari) darsni jonli va ta'sirchan qiladi. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi darsni tashkil etishda quyidagi mezonlarga tayanadi: bolaga tushunarli, sodda, obrazli va qiziqarli bo'lishi. Shu sababli, zamonaviy darslar turli pedagogik texnologiyalar - klaster, aqliy hujum, rolli o'yinlar, interaktiv uslublar asosida tashkil qilinmoqda. Har bir dars nafaqat bilim, balki tarbiya beruvchi vosita bo'lishi kerak. O'qituvchi dars orqali bolaga vatanparvarlik, halollik, jamoaviylik, mehr-oqibat, o'zaro yordam kabi insoniy fazilatlarini singdiradi. Har bir bola o'ziga xos. Shuning uchun boshlang'ich ta'limda individual yondashuv muhim o'rin tutadi. O'qituvchi bolalarning qiziqishlarini, xulq-atvorini, oilaviy muhitini inobatga olgan holda, har biriga alohida e'tibor beradi. Tarbiya jarayonida shaxsiy suhbatlar, sinfdan tashqari tadbirlar, ekskursiyalar, ota-onalar bilan uchrashuvlar muhim ahamiyat kasb etadi. O'quvchilar o'rtasida do'stlik, hurmat, to'g'rilik kabi ijobiy munosabatlarni mustahkamlash o'qituvchining asosiy maqsadlaridan biridir. Ta'lim-tarbiya samaradorligi ko'p jihatdan ota-onalar bilan yo'lga qo'yilgan aloqaga bog'liq. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi ota-onalarni ta'lim jarayoniga faol jalb etadi, bolalarning uy sharoitidagi o'qishiga rahbarlik qiladi, ota-onalarga psixologik-pedagogik maslahatlar beradi. Bu hamkorlik bolani to'g'ri yo'lga yo'naltirishda, tarbiyaviy ishlarni uzluksiz olib borishda muhim vositadir. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi - bolalar uchun ideal shaxs. Ularning

orzulari, hayotga bo‘lgan qarashlari ko‘pincha o‘qituvchining shaxsiy fazilatlarini bilan bog‘liq holda shakllanadi. O‘qituvchi bolalarda kasb tanlash, kelajakdagi maqsadlarni belgilash, o‘ziga bo‘lgan ishonch kabi jihatlarni uyg‘otadi. Shu bois, o‘qituvchining har bir gapi, harakati, muomalasi bolalarning dunyoqarashini shakllantiruvchi kuchli omilga aylanadi. Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi o‘z kasbiga mehr bilan yondashadigan, sabrli, bolajon, ijodkor va fidoyi inson bo‘lishi lozim. U pedagogik-psixologik bilimlarga ega bo‘lib, doimiy ravishda o‘z ustida ishlashi, yangiliklarga ochiq bo‘lishi kerak. O‘qituvchilarni quvontirish, rag‘batlantirish, ularning kamchiliklarini yumshoq yo‘l bilan tuzatish - bu kabi nozik jihatlarni faqat haqiqiy ustozga xosdir. o‘tkazish.

Xulosa

Boshlang‘ich ta‘lim bosqichi har bir bolaning shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi davr hisoblanadi. Aynan shu bosqichda o‘qituvchining bilim olishga bo‘lgan qiziqishi, axloqiy dunyoqarashi, jamiyatdagi o‘rni haqidagi ilk tasavvurlari shakllanadi. Bu murakkab, mas‘uliyatli, lekin eng muhim bosqichda o‘qituvchining roli beqiyosdir. O‘qituvchi - nafaqat bilim beruvchi, balki bolalarning qalb dunyosiga kirib boruvchi, ularning orzu-umidlarini anglab, yo‘l ko‘rsatuvchi, tarbiyachi, psixolog va do‘stdir.

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi o‘z missiyasini faqat dars o‘tish bilan emas, balki har bir bolaning ichki salohiyatini ko‘ra olish, ularni rag‘batlantirish, motivatsiya berish, ijtimoiy va axloqiy ko‘nikmalarni shakllantirish orqali amalga oshiradi. Dars jarayonini interaktiv tashkil etish, zamonaviy metodlardan foydalanish, individual yondashuvni yo‘lga qo‘yish, bolalarni faol fikrlashga o‘rgatish - bularning barchasi o‘qituvchining ustun jihatlari. Shu bilan birga, tarbiya jarayoni ham uzluksiz va murakkabdir. Bola faqat bilimga emas, balki insoniy fazilatlarga - hurmat, halollik, mehr, vatanparvarlik kabi qadriyatlarga ham ega bo‘lishi kerak. Bu borada o‘qituvchi o‘z shaxsiy namunasi bilan yetakchilik qiladi. Shuningdek, ota – ona va maktab o‘rtasidagi doimiy hamkorlik bolaning ta‘lim-tarbiya olishini kuchaytiradi. O‘qituvchi bu jarayonda muvofiqlashtiruvchi bo‘lib, bolaning rivojiga xizmat qiluvchi yagona tizimni yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Ta‘lim to‘g‘risidagi Qonuni.
2. “Boshlang‘ich ta‘lim metodikasi va pedagogikasi” – O‘quv qo‘llanma, Toshkent, 2022.
3. Sahlberg P. “Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland?”, 2015.
4. Richards J., Rodgers T. “Approaches and Methods in Language Teaching”, Cambridge University Press, 2014.
5. Ushinskiy K.D. “Ona tili so‘zlari”, 1862.
6. Nunan D. “Teaching Methodology”, Oxford University Press, 2003.